

SZÉKELY KÖZÉLET

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TÁRSADALMI UJSÁG

Előfizetési árak:

Egész évre 50 Lel, félévre 25 Lel, negyedévre 13 Lel.

Egyes szám ára 1 Lel.

Felolós szerkesztő:

TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14. sz.

Telefonszám: 34.

Megjelenik minden vasárnap.

KRÓNIKA.

A kisgazda-gyűlés kedden, folyó hó 18-án lesz városunkban, melynek keretében a kisgazdák határoznak a tavaszi vetőmagvak beszerzéséről, valamint az élelmezésre felkínált buza átvételéről és leszállításáról. Megszervezik végleg intéző-bizottságukat és a Földmives Szövetség alapszabályát letárgyalják. Érdeklődéssel nézünk a keddi gyűlés elé, mert a gyűlés határozataitól a mezőgazdasági tevékenység nekilendülését és egy jobb jövő kialakításának megkezdését várjuk.

A magyarság kolozsvári szervezkedő gyűlése f. hó 9-én nagy érdeklődés mellett, imponáns komolysággal folyt le. Kimondták, hogy az értekezlet „a magyar nemzeti többség minden irányu politikai képviselete” jogai érvényesítése céljából egy országos és oszdtályokon felül álló és Románia lakó minden magyart (székelyt és csángót) magába foglaló Magyar Szövetség szervezését szükségesnek tartja. E célból bizottságot küldöttek ki, melybe 19 tagot, köztük: a kolozsvári magyar püspököt, illetve az ottani egyházak fejeit, Sándor Józsefet, Paál Árpád drt, Zágoni Istvánt, Kolozsváry Bálintot megválasztották.

Az értekezletből a magyarsághoz lelkes felhívást intéztek, melyben törvényes keretek közt való szervezkedésre buzdítják. E célból szükségesnek látja a felhívás, hogy a meglevő társadalmi intézmények, a különböző foglalkozási ágak és oszdtályok bevonásával előkészítő értekezletet tartsanak s vármegyénként válasszanak megbízottakat, akik — minden 20,000 lélek után egy — a nagygyűlésen megbízóikat képviseljék. E célból szükséges azonban minden egyéni érdek félretevése, becsületes és komoly együttakarás.

Pár szó a Földmives Szövetség kérdéséhez.

„Az ige testté lön“... Testté lesz, mert azzá kell lennie s nem fog a „levegőben függni“, hanem megalakul az „Udvarhelymegyei Földmives Szövetség“. Sok ellensége, rosszakarója van, talán félnek tőle, talán irigykednek rá, talán Herodesként akarják elpusztítani az ujszülöttet, — de nem lehet. Ez egy végső szükségesség, meg kell lennie és meg lesz.

Ne vitatkozzunk mi azon, hogy jövőben mit kell tennünk, hanem állapítsuk meg azt, hogy jelenben mi a köteleességünk, s a mikor a jelen köteleességeit teljesítettük, akkor gondoljunk arra, mi a további lépés.

Még a községi gazdakörök sincsenek megszerveve teljesen, — még a kezdet kezdetén vagyunk, ma még csak az alapot ássuk, mélyítjük, — azzal vessződünk tehát, milyen legyen a főlemelendő ház butorzata? Arról kell ma vitatkoznunk, hogy a gazdák egyetemét felölelő „Szövetségbe“ be kell-e lépni! Melyikbe... kérdhetem? Van „Erdélyi Gazdasági Egylet“, melynek régi célja az erdélyi gazdatársadalmat tömöríteni, van lapja is, az „Erdélyi Gazda“. Eddigi működését nézve célirányos, gyakorlati gazdasági politikát üz, minden ténykedésével a gazda javát szolgálja. Van „Földmives Szövetség“, lapja a „Baráda“.

A mikor a községi gazdakör és egy nagy területre kiterjedő „Szövetség“ közt még áthidalatlan mélyedés tátong, nekünk legelső kötele-

Gazdasági, szociális és kulturális szervezkedésünk helyes iránya.

A politikainál is fontosabb a gazdasági, szociális és kulturális szervezkedés. Mert jövőre e hármas tevékenység kell, hogy gerince legyen nemzeti életünknek, hajtóereje ámbiciónknak, iránytűje politikánkunk.

Hármas szervezkedésünk mottója ez legyen: kielégíteni minden fontosabb érdeket. Szervezkedéstaknek először is ki kell elégítenie az egyes társadalmi osztályok érdekeit. Ezért minden egyes társadalmi osztályt önmagában külön-külön — életbevágó érdekeinek megfelelően — meg kell szerveznünk. Saját ügyelben önkormányzatot kell biztosítanunk számára, de a magasabb szempontok kára nélkül.

Másodszor ki kell elégítenünk a helyi érdekeket is. Nevezetesen megyénk és városunk érdekeit. A multban szervezkedésünk szelgailag simultunk megyénktől távol eső központokhoz, helyi érdekeinket elhanyagoltuk, munkásaink, iparosaink, mezőgazdáink, kereskedőink stb... stb... idegenbe küldték tagsági adójukat, idegenbe küldték legtehetségesebb embereinket, idegenbe küldték idegenből vártunk mindent. És az eredménye helyi érdekeink elhanyagolásának: ime a székelység ősrégi anyavárosa Kolozsvár, Brassó, Marosvásárhely, Nagyszeben mellett semmivel sem több egy falusias kis városnál. A XX. században a kultúra, ipar, kereskedelem, mezőgazdaság, pénzügy fejlődésének legelemibb feltétele a vasut. És ime Erdély legmagyarabb megyéjének összes vasuti hálózata egy szerencsétlen, csonka vicinális. A Székelyföld szívének egyetlen egy székely megyével közvetlen vasuti összeköttetése nincsen. Erdély összes megyéi közül vasut dolgában legrosszabbul állunk.

Ezekután várhatja-e valaki, hogy mi 10-100,000 leiket küldjünk idegen központokba? Kinek van arra a pénzre nagyobb szüksége, mint nekünk?! A multak után várhatjuk-e, hogy Kolozsvárról, Marosvásárhelyről, vagy Brassóból építsék ki városunkat, tegyék gazdaggá megyénket? Ne legyünk annyira restek és naivok, hogy másoktól várjuk azt, ami minden józan ítélet szerint, a mi köteleességünk.

Azért gazdasági és kulturális szervezkedésünknek a többi megyék ilyenfajta egyesületeivel ranguságot, helyi érdekeinknek megfelelő ön-

ségünk-e rágódni a gondolaton — hová csatlakozzunk? „melyiket szeressük“? ez legyen a mottó, a mikor a tulajdonképeni hajtó gépezet: a megyei szövetség megteremtve nincs?

Ne akarjunk csépelni addig a mig nem arattunk, — gyenge meg vetésünk, allig-alig látszik, reménnyel tölti el lelkünket, aratást ígér: de a jövő sok titkot rejt méhében, ezer veszély teheti semmivé.

Mikor már arattunk, csépléshez is láthatunk, — a mikor egy megalapozott, megerősödött megyei alakulat olvégezte az ő alapvető munkáját, akkor egyesüljünk közös erővel, közös célért, közös ideák eléréséért; de addig nemuljon el minden tervezgetés, mert Isten bizony, ki sokat akaró: a végén semmit sem kap.

Varró Elek.

ságot és cselekvési szabadságot kell biztosítanunk, a tagsági díjakat itt kell tartanunk.

A harmadik nagy érdek az, hogy szervezkedésünk ne történjék a magyar társadalom egységének megbontására, hanem épp ellenkezőleg, annak megalapozására és megerősítésére. Nem szabad megengednünk, hogy az egyes társadalmi osztályok egymástól egész különállóan, sőt egymással ellen szervezkedjenek. Nem szabad engednünk, hogy a mai osztályellenesség, gyűlölet és osztályharc még jobban kiéleződjék, hogy az egyes társadalmi osztályok — a sok egymással birkózó egyesület folytán — önmagukban is, mint a cserepedény részekre töredezzenek.

Mert így erőink egy része felemészthetőnek az egymás elleni harcban, a másik része kimerülne a mindennapi szegényes megélhetés gondjaiban, a megmaradt rész pedig eljelentéktelenedne a szétforgácselődésben. E szétbontást és széthullást úgy kell megakadályoznunk, hogy miután az egyes társadalmi osztályokat érdekeiknek megfelelően egységesen megszerveztük — így megszerveztetve az összes szövetségi viszonyba hozzuk egymással.

A társadalmi osztályok e gazdasági, társadalmi és kulturális szövetségére óriási szükség van, mert — ha nem így történne: a nemzeti, gazdasági, kulturális és szociális egység — még az egységes politikai irányítás — sem tudná kellőleg ellensúlyozni a társadalmi osztályok közötti különbségeket szerint — mi szerepet kell játszaniuk a szövetséghez tartozókra.

Ha a magyarság gazdaságilag bizonyos mértékig egységesen szervezkedik, akkor a munkásság szerint — mi szerepet kell játszaniuk a szövetséghez tartozókra.

pontok elhanyagolásával történik, végeredményben egészségtelen és káros. Káros már csak azért is, mert a társadalmat befejezett tények elé állítja és ezzel előre utját vágja a későbbi helyesebb szervezkedésnek. A nép egyrésze nem nagyon méltányolja a magasabb szempontokat, sőt a saját közelebbi érdekeit sem látja elég tisztán. Azonban vezetőinek nemes és erős egyénisége biztosíték arra nézve, hogy megyénk társadalmi, gazdasági mozgalmái a leghelyesebb irányba terelődnek.

Csiki Péter.

A Földmives Szövetség szervezkedése.

Kétség sem férhet ahhoz, hogy a kieszáradt nagy többsége meg fogja érteni azt az igen fontos célt, amiért a földmiveseknek szervezkedni kell. Lesznek és akadnak minden községben ellenkező szellemű, személyi érdekeket néző ugynevezett: szájhősök, kik nyíltan a vezetőknek nem mondják ellenvéleményüket, azért, mert valószínűleg ők maguk sem tudják, hogy mi az, csak természetükben van az ellenkezés, — hát az ilyen hátul kullogókra nem szabad hallgatni! Minden községben, ha csak 10 taggal is, de alakuljon meg a Földmives Szövetség, mert erre multhatatlan szükség van, hogy minden község legyen bekapcsolódva a szövetség munkájába.

A szervezkedés másik gátló akadálya a bizalmatlanság a vezetőkkel (értsd az urakkal) szemben! Szervező körutunkon ezt több helyen hallottuk. Aggódnak, hogy a cél szükségessége mellett, az esetleg befizetett tagsági díjat az urak elkezelik, vagy csak arra lesz jó, hogy egy pár urnak állást juttasson.

Ezt a felfogást én jól ismerem. Tudom az eredetét is. Régen nem egy ízben megtörtént, hogy visszaéltek a nép jóhiszeműségével s innen a gyanakodás. De valamint a víz sem foly egyaránt, az ember sem egyforma és az idők is változnak, szükség volna, hogy az ilyen gyanakodni szerető emberek is lássák be, hogy az idő oda fordult, hogy fenmaradásunk érdeke egy erős, tapasztalt szervezett földmivelő osztály létezése és annak a fejlődés, a haladás útján való irányítása.

Ha ezt mi népvezetők szükségesnek látjuk — higgyék el, tételezzék fel még bizalmatlan székely atyámfiai is, hogy van bennünk annyi önzetlenség, nyíltság és becsületesség, hogy egy ilyen mozgalom szervezésénél nem a becsapni akarás gondolata vezérel és nem is lehet a Földmives Szövetség célja, hogy állást szerezzen „egy csomó urnak”, mint mondják, mert a faluk a maguk kiküldöttjei által választatják meg a vezetőket s mi már jó előre figyelmükbe ajánljuk, hogy amely állásra odavaló alkalmas székely embert gondolnak, azt válasszák meg. S ha a vezetőségbe lesz vagy egy tanult ur, lássák be, hogy erre a vezetés érdekében szükség van.

A szervezkedésnél figyelmébe ajánlom az általános közgyűlésnek vagy a járási, vagy az alkalmas földrajzi körletenként való megszervezést is. Ajánlom ezt azért, mert éghajlat, foglalkozási ág szerinti minden vidéknek, földrajzi körzetnek vannak különleges szükségel, igényei, melyeket az általános közgyűlések hatásaival kell megválasztani. Ezekben az ügyekben az általános közgyűlésnek kell, hogy legyen vezető szerepe. Az ilyen ügyekben fordulhassanak a Földmives Szövetség vezető elnökei — akik — alkotnák együtt a szövetség vezetőségével az általános járási vezetőség a közgyűléseinek ismeretével,

...ja, a kialakulás, a ... ezért igen tárgyi ... csinos csoport ... faluk kikül-

mi is várakozással tekintünk s az iparosságot fejlődésének ezen a fontos új állomásán örömmel üdvözljük.

EGYRŐL-MÁSRÓL.

Estélyre estély. (Nem any aktuális megjegyzés.) Műkedvelői előadások szórakoztató és tanulmányos felolvasások, estélyek, táncmulatságok hónapok óta egymást érik nálunk. Éppen úgy, mintha a legboldogabb időkben élünk, nem lenne gazdasági válság. A közönség is éppen úgy tódul mindezekre a helyekre, mint a régi, nagy pénzbőség idején. Ez ellen senkinek semmi kifogása sem is lehet — sőt mivel ezek az összejövetelek, szinte kivétel nélkül kulturális, közjótékonyági vagy más ilyen derék célt szolgálnak, a közönség jóindulata érdeklődése, áldozatkészsége tiszteletre és minden dicsőre méltó.

Tekintettel éppen ezekre, s arra, hogy a közel jövőben több hasonló előadás és estély rendezésére van még kilátás — azok sikerének, lefolyása simaságának és nehézség nélküli voltának az érdekében néhány megjegyzést időszzerűen tartunk elmondani. Némelyik a saját megfigyelésünk eredménye, másokra más figyelmeztetett. Egy-egy hibán segíteni sem lehet — esetleg csak enyhíteni. Mindjárt a színhelyül szolgáló termek, különösen a legtöbbször használt: színházterem célszerűtlen építkezése, kijáratainak szűk volta is ilyen. Azonban nem kellene éppen ezt a szűk ki- és bejáratot (mint már történt) még a ruhatár odaszufolásával is szűkíteni. Így a közlekedés — különösebb komplikációk nélkül is — majdnem életveszélyes. Viszont tánc közben a terem padlója, melynek deszkái több helyen erősen töredezettek, nagy lyukakkal tá-

tonganak, lábtörést okozhatnak. Ezen már lehetne és kellene is segíteni, onnyi tekintettel a közönség áldozatkészsége mindenestre megérdemelve. Ha táncról van szó, megemlítjük egy-két táncos sajátos szokását, melyet a hölgyek semmi esetre sem tarthatnak magukra megtisztelőnek. Például hogy egyik-másik lovag tánc közben cigarettára gyújt — bizonyára csak szórakozottságból.

Ezekről szólva, meg kell emlékeznünk némely szereplőknek lelkes önfeláldozásáról, áldozatkészségéről, mellyel hétről-hétre, sőt hetenként többször is vállalkoznak szereplésre. Köztük van hivatásszerű színész is, meg olyan határozott színész-talented is, ki a színi pályát jövő hivatásul tekinti. Nem tudjuk, velük szemben a rendezőség mindig lerótt-e és hogy rótt-e le köszönetét. Mai gondolkozásunk természetesebb, egészségesebb irányát tekintve, nem hiszük, hogy sérthetné önértéket, ha munkájukat bizonyos tiszteletdíjjal, anyagi értéket is képviselő figyelemességgel hálálnák meg.

Végül még egy megjegyzés, ami ezekhez tartozik, s talán némileg közérdekű, bár lapunk belső ügye. Riporterünk a sok mulatság után fáradtságról panaszkodva azt állítja, hogy ő a közönségen is túl tesz áldozatkészségben. Nemcsak hogy rendszeren ott van a mulatságokon, de egyről-egyről esetenként két-háromszor is ír. Pedig ő maga már vén lábával nem is kívánczik táncba, a műsorszámok egyrészt innen-onnan már a multból is ismeri. Elmegy azonban, hogy a köz számára irhasson s mindez még neki kerül anyagi áldozatába is. Ugyanis — 2-3 tiszteletre méltó kivételtől eltekintve — a rendezőségek nem könnyítették meg feladatát azzal, hogy részére a belépést biztosító u. n. „tisztelet-jegy”-et küldjenek. Azt mondja más városokban ez szokás! Itt, úgy látszik, ezt a jó szokást még kevesen ismerik.

HIREK.

Január 15.

A tánc.

Mikor a perzsa sah annak idején európai körutja alkalmával Bécsben volt, a tiszteletére rendezett bálon, első látásra elcsodálkozott: fölösleges ugrálásnak minősítette a táncot. Mikor azonban a zene melodikus útjeit is hozzá simulni hallotta a táncosok mozgásához — el volt ragadtatva. S tényleg, ha zene nélkül látjuk a táncot, vajmi kevés szépet látunk benne. A zene a tánc lelke.

A rég mult divatu táncok bájoságát nagyban emelte a sok szebbnél-szebb keringő-melódia, melyek sűrű egymásután kerültek felszínre a híres operett-szerzők fülbemászó zenéjében. A hajdani táncok bájoságuk mellett azonban nagyon fárasztóak is voltak; a tánc-sport bizony sok esetben tüdőgyulladással — esetleg halállal is végződött.

A farsang alkalmasszerűsége eleveníti fel emlékünkből a régi farsangok országára szóló báljait, melyeket e kor ifjúsága csak irások után ismerhet. Az akkori idők fiatalosága felkereste még a távolabbi megyék báljait is, hol aztán napokig tartott a dárídó. Ez még akkor volt, mikor az emberek nem az egymás zsebet, tönkretételét tüzték ki célpontul, hanem az ifjúság tudott még a táncban, az öregek meg a táncosok kedves mozgásában gyönyörködni. Mert kétségtelen, hogy nemcsak a táncoló pároknak élvezet a szép tánc.

A mai tánc figurák — a régiekhez viszonyítva — majdnem sétálásnak mondhatók, sok bennük a kellem és sok az érzékiség. De az idők haladásával, természetesen, a tánc is lépést tartott a táncmesterek igazi művészi produkálással. Fejlesztették a táncot, hogy ennél már a jövőre meg is állhatnak. A zene maga is tánchoz van írva. Szép és fülbemászó, s ha a

táncosok a táncban igazi magas élvezetnek — a szemlélőre is művészi élménynek — szont kellemetlen esetlen ugrálással, lábak dobogtatásával hívni ki a figyelmet és ezzel a szemlélők művelését rentani. Aki táncolni tud, annak járása, mozgása, föllépése nem szögletes, de biztos és simulékony.

Sok szépség van a tangó egyes figuráiban is — és ide-oda, előre hátra hajlások, bár kissé merészek, de testnevelés szempontjából is célszerűeknek mondhatók. Sok modern tánc kitalálásában határozottan fel is ismerhető a testnevelésre való törekvés.

A rövid farsang bár nagyobb bálokkal nem fog dicsekedni, de apró, rögtönzött tánc-szórakozásokkal már a farsangot megelőző hetek kedveskedtek. —

Szolgabírói kinevezés. Papp Ágostont szolgabíróvá kinevezték és szolgálatára a parajdi járásba rendelék ki.

Kinevezések. Vincze Ferenc vármegyei irodaség-tisztet a pénzügyigazgatóságához kataszteri nyilvántartóvá, Szabó Irmát homoródszentpáli postafőnökké nevezték ki.

Közjegyzői kinevezés. Gergely Géza dr.-t Székelykeresztúrra közjegyzőnek nevezték ki.

Röpirat a magyarság állásfoglalásáról. Három kiváló és tisztelt nevű erdélyi politikai író: Kós Károly, Zágony István dr. és Paál Árpád dr. nagyérdekes és alkalomszerű röpiratot bocsátott világgá. Kiáltó szó. — A magyarság útja. — A politikai aktivitás rendszere. — cím alatt nagy tudással, mély belátással és érdekes stílussal fejtegetik, ami a magyarság érdeklődését most leginkább leköti: a politikai aktivitás megkezdését. Visszatekintést vetnek a multra, ismertetik a szervezkedés teendőit és a jövő számára is megnyugtató perspektívát találnak: a társadalmaknak megnyugtató demokratikus összesimulásában. Az érdekes füzet bővebb ismertetésére még visszatérünk, most csak az érdeklődőket akartuk rá figyelmeztetni — azzal, hogy a röpirat ára 8 lei és helyben is kapható Löbl elárusítónál.

Eljegyzés. Nagy Mariskát, id. Nagy Pál leányát eljegyezte Dávid Ferencz. (Minden külön értesítés helyett).

Szabad Lyceum. Az Iparos Önképzőkör folyó hó 16-án délután 3 órától kezdődőleg tartja harmadik szabad lyceumi előadását a ref. kollégium imatermében, melyre ezúton is meghívja a közönséget a rendezőbizottság. Ez alkalommal előadást Kolombán Lajos tart, a magyar népdalokról. Előadásában a magyar nép dalait ismerteti a honszerzés előtti kortól egészen napjainkig. Az egyes korokból bemutatásra kerülő dalokat Kinda György karnagy vezetése alatt a helybeli Székely Dalárda, továbbá Benkő Józsefné, Gensthaler Hilda, Jakabos Irén, Szabó Ilus; Bodrogi Balázs, Bodrogi Károly, Csiky Lajos, Kinda György, Kerestély Gyula, Nagy János, Szántó Ferenc, Rájk József, Vákár Vilmos, Verestói Ferenc, Verestói István szóló énekekkel illusztrálják. A bemutatásra kerülő 35 más és más korból való dalt zongorán: Szabó Ilus és Gensthaler Hilda; cimbalmon: Jakabos Irén; tárogatón: Szabó Gyula és többet Szabó Ernő alkalmi diák-zenekara kíséri. E nagyszabásúnak ígérkező előadásra, mely nemcsak tanulmányos, de szórakoztató is lesz, felhívjuk a közönség figyelmét.

A helybeli ref. egyház f. hó 9-iki valóságos estélyét az eddigiekhez hasonló nagy érdeklődéssel hallgatta végig a termet teljesen megtöltő közönség. A gyülekezet énekét Zárug Sárka kiválóan értelmes, lelkes szavalata követte. Ezután az estély programjának főpontjává, Bíró Sándor koll. tanár olvasott fel a keresztyéni jellemről, ennek fővonásaképpen az élet minden helyzetében való derekas helyt állani, lemondani tudást, hajthatatlan tisztességet és következetességet jelölve meg. Szerinte, a jellemnek ezt a példányképét a háborús évek nagyon elhomályosították; most mindnyájunknak kötelessége volna az eszmény helyreállításán dolgozni. A történelmi példákban, találó hasonlatokban gazdag előadást a közönség nagy figyelemmel hallgatta és lelkesen megtapsolta. Ezután Szabó Judit nagy utatással, a költemény szépségeinek teljes átérzésével — Zárug Sárka ügyes zongorakísérete mellett — a „Rakhet siralmai“-t adta elő.

A vármegyei népszámlálás eredményeit felölelő statisztikai összesítések a múlt napokban készültek el. Ezek szerint, az egész vármegye területén 119,385 lakost számoltak össze. Ebből férfi 58,955, nő 60,430, a 21-ik életévet meghaladott férfi 31,456. Magyar van összesen 111,345, román 4675, német 1957, zsidó 1025, más nemzetű 383. Székelyudvarhely város összesen 10,192 lélekszámából nő 5384, férfi 4808 (21 éven fölül 2100), magyar 9653, román 211, zsidó 163, német 154, más 11. Az udvarhelyi járás lakossága külön 34,515, ebből férfi 17,151 (21 éven fölül 9243), nő összesen 17,364, magyar 33,511, román 410, német 493, zsidó 71, más 30. A keresztyuri járásban összesen 32,340, férfi 15,736 (21 éven fölül 8549), nő 16,604, magyar 28,780, román 2073, német 632, zsidó 530, más 325. Az oklándi járás lakossága 26,179, férfi 13,068 (21 éven fölül 7329), nő 13,111, magyar 23,431, román 1949, német 677, zsidó 110, más 12. A parajdi járásban összesen 16,159, férfi 8192 (21 éven fölül 4265), nő 7967, ebből magyar 15,970, román 32, német 1, zsidó 151, más 5.

Zenei esemény. Malcher Rezső a román királyi udvar udvari zenésze, hegedűművész, f. hó 22-én városunk zenekedvelő közönsége szórakoztatására önálló estélyt szándékozik rendezni. E hangversenyre annál is inkább felhívjuk az igazán szép és művészi zene iránt lelkesülő publikum figyelmét, mert Malcher Rezső neve egy magában véve is garanciát nyújt arra nézve, hogy a hangversenyen megjelenő közönség feledhetetlen est emlékével fog onnan eltávozni. Malcher Rezső különben a bécsi „Tonkünstler-Verein“ zeneegyesületnek is tagja, annak első hegedűse és szólistája s úgy lehet, vannak városunkban is, akik ez egyesület művészi körútján adott hangversenyek alkalmával már gyönyörködhettek Malcher gandiosus művészetében, ragyogó technikájában. A zongorakíséretet hir szerint Fleischer Gusztáv segesvári zeneigazgató fogja ellátni. A program még nem ismeretes, de a

művészek nevei után itélve, feltétlenül a legnagyobb nevű zeneszerzők műveit fognak műsorra kerülni, miközben a virtuozitás legmagasabb fokában lesz alkalmunk gyönyörködni. (Beküldötték.)

A szülőkhöz. A helybeli ref. elemi fiú- és leányiskola növendékeinek oktatását elvállaltuk volt addig, míg a békeszerződés törvénybeiktatásával Erdély hovatartozandósága eldöntetik. Ez bekövetkezett. Minthogy az egyház a tanítói állásokat állandó jelleggel véglegesíteni nem tudta, szolgálatát véget visszamentünk az állami iskolához. Befejezett ügy előtt állván: tanítói működésünket az új évben f. hó 20-án csütörtökön már az állami el. fiú és leányiskolában (a Mária Valéria óvoda épületében) folytatjuk. A tanítás menetében és rendszerében semmi változás nincsen; s amint volt előbb az állami iskolában, az oktatás most is teljesen ingyenes. Felkérjük az érdekelteket, hogy amennyiben eddigi tanítói és nevelői munkákkal meg voltak elégedve, gyermekeiket bízzák továbbra is a mi vezetésünkre. Magunkról sem dicsérőleg, sem kisebbítőleg nem szólunk, a szülők és Udvarhely város közönsége 1—30 éves itteni működésünkből teljesen ismeri egyéniségünket, és képességeinket, s ez alapon kérjük, ajándékozzanak meg bizalmukkal. Székelyudvarhely, 1921. január hó 15. A ref. el. fiú- és leányiskola volt, jelenleg az áll. el. iskola tanítótölte.

A polgári fillérestélyek sorozatában a második f. hó 18-ikán este 8 órakor a Bukarest-szálló színháztermében lesz a következő műsorról: 1. Nyitány. 2. Monolog. Előadja: Szász József főgimn. tanár. 3. Gábor Andor: Kudas ur. Jelenet. Előadják: Németh Andor, Jászszky Miklós, Fink Emánuel. 4. Szabad előadást tart Embery Árpád főgimn. tanár. 5. Szavalt: Lukácsy János. 6. Melodráma. Előadja Incze Kálmánné (cigányzene kísérettel). Műsor után tánc 1 óráig. Rendezők: Gábor Margit, Lukácsy Jolán, Lukácsy János, Pántzél József. Vigalmi bizottság: Fischer Ferencz, Bodrogi Balázs, Kerestély Gyula. Belépti díj uraknak 5 lei 50 b. hölgyeknek 3 lei 50 b. Páholy 5 személyig 25 lei. Páholyjegyet előre lehet váltani Benedek Géza üzletében.

Az Oltár-egylet estélyére folyó hó 13-ikán a termet zsúfolásig megtöltő közönség gyűlt össze a román kath. főgimnázium tornacsarnokába. A rendezők: Flórián Kristófné és dr. Vass Lajosné fáradhatatlan ügybuzgósága és az általuk létrehozott programm kiváltsága az érdeklődést előre biztosította. Az estélyt a töle megszokott megkapó közvetlenségű szavakkal Pál István apátplebános nyitotta meg, jelezve az ujjonnan megkezdendő sorozatos estélyek célját, rámutatva a lelki művelésnek különös hasznára, szükségességére. Somesán László Szabó Jenőnek egy aktuális tárgy, megkapó költeményét szavaltta el, igen értelmesen, rokonszenves előadónak bizonyulva. Horváth Klárikának finom hangsúlyozással, bájos közvetlenséggel énekelt műdalait, a nagy tetszés folytán ráadásul kellett megpótolnia. Diszkrétül izléses kísérelője zongorán: Horváth Margitka volt. E lap szerkesztője saját verséből kettőt olvasott fel. Vieuxtemps: Ballade et Polonaise című művét két hegedűn Szabó Gizi és Ernő a tőlük már megszokott meleg átérzéssel adták elő, technikai készségük állandó fejlődéséről is tanúságot tettek. Vákár Vilmos Schumann híres dalát „A két gránátos“-t Szabó Ilus simulékony kísérete mellett, meglepő énektudással, nagy hatást keltve adta elő. Forró Gézáné melodráma-szavalata a magas nívójú estélyt méltóképpen fejezte be; tudása, bájos egyénisége hatásosan érvényesült. Itt említjük meg, hogy az egylet estélyei ezentúl kéthetenként fognak megtartatni, tehát a legközelebbi estély f. hó 27-ikén, csütörtökön este 8 órakor lesz. Részletes műsört legközelebb közlünk. Ugy halljuk, hogy husvét másodnapjára az elnökség színi előadást tervez, mikor valószínűleg a bájos „Constantin abbé“ című szindarabot adják elő.

A „Kaviár“ előadása, melyet a Székely Dalegylet folyó hó 8-ikán rendezett, zajos sikerrel még talán az eddigi műkedvelői előadások között is tultevő zsúfolt ház előtt játszották. Az előadás szereplői közül Vákár Vilmosra hármas a nagyobb feladat, aki Embery Árpád me-

rendezés, betanítás farsztó munkájában is részt vett. Alakítása is markánsul mulatságos volt. Méltó partnere volt Szócs Tibor, aki szintén valóságos színészi készséggel, karakterisztikus felfogással játszott, továbbá Lukácsy János, aki minden szerepét ügyes fellépéssel, öntudatosan alakítja meg. A nők közül nagy és groteszkül furcsa szerepét rendkívül mulatságos élethűséggel játszotta meg Magyar Erzsébet. Mulatságos és sok zajos hatást keltő alakokat, három vénkisasszonyt adott: Szabó Ikke, Frank Aranka és Papp Rózsa. Most is igen ügyesek voltak: Solymossy Lola, Gönczi Sárka és Fekete Lajos. Egy szobalányt, illetve szakácsnét Tamás Margitka és Nagy Berta tüzről pattantan játszottak meg. Kisebb szerepeket Kassay József, Márk Mihály, Szász Ferenc és Szabó Ödön szintén ügyesen állottak helyt. A sugói szerep végzéseért a nélkülözhetetlen és fáradhatatlan Fischer Ferenczet, az ügyes maszkirozásokért Szabó Ödönt illelt dicséret. Az estélyt reggelig tartó vidám táncmulatság követte. Az estélyen felülfizettek: Sebesi János dr 40 L, Papp Z. Endre 30 L, Szabó Ödön 30 L, Fernengel Gyula 20 L, Hirsch Rudolf 20 L, Orbán Lajos 15 L, Tamás Balázs 12 L, Kassay F. Dénes 8 L, Pollák Béla 5 L, Bíró Gyula 5 L. Ez adományokért a dalegylet választmánya ez uton mond köszönetet.

A székelykereszturi Műkedvelő Társulat hat évi szünetelés után január hó 8-ikán újra megkezdte működését. Színre került Szigligeti Ede egyik eredeti népszínműve „A lelece“, Walter színháztermében, ahol máskor a közönség hetenként egyszer a Mozi előadásaiiban gyönyörködik, ott ma a kisebb érzkéi varázsu, de mélyebb hatású szó hatalma kereste és találta meg a szíveket. Közönség és anyagi siker akkora volt, mint Székelykeresztúrt még soha. Ebben a mondatban benne van a Műkedvelő Társulat legújabb premierjének minden izgalma, érdekessége, hangulata és sikere. Szemerjay Károly főrendezőnek sikerült a főbb szerepekben rejülő alakítási lehetőségeket teljesen érvényre juttatni. Ugy látszik, a műkedvelők máris megtalálták a maguk tragikáját és komikáját: Ujvári Gabriella és Maksay Erzsike személyében. Mindketten egyéniségüknek megfelelő, briliáns munkát végeztek. Ujvári Gabi volt a darabban az „első delej“, mint a legfőbb és legnehezebb női szerepek pompás személyesítője. Végtelen kedvességgel, vidám jókedvvel játszott Maksay Rózsika. Mátyffy Tercsi szeretetreméltóságával bilincselte le, Darkó Zsuzsika, Adorján Rózsika bravurosan, átérzéssel játszottak. Legvidámabb figura volt a darabban Szántó János, mint falusi jegyző. Káznovszky Viktor és Lengyel Péter gondosan kidolgozott, öntudatos alakítással gazdagították az előadás értékét. A többi szerep epizódyszerű volt, de mindenik megszemélyesítője érdekes, kedves alakítást produkált. A színelőadást reggelig tartó tánc követte. Nem tulozunk, ha a párok számát 200—300-ra becsüljük. Elismeréssel kell adoznunk Osváth Árpád ügyvezető elnöknek, Szemerjay Károly és neje főrendezőknak, azért a buzgóságért és fáradozásért, mellyel a társadalom különböző tagjait és rétegeit sikerült az egységes cél szolgálatában összehozni. Csak tovább a megkezdett uton. Kulturánk jövője megértést, fokozott munkát követel tőlünk.

x Orvosi hir. Dr. Weiss Fülöp körvros rendelőjét Főtér 15. szám alá (Nagyszékelyi Koncz Ármán háza) helyezte át.

Az
Első Székelyudvarhelyi

Az egész vármegyében lehet telefont felállítani. A helybeli postahivatal a posta- és táv-irrigazgatóság 23172-920. számú rendelete folytán arról értesít, hogy az évi január 1-től a központhoz tartozó összes előfizetők az egész megye területén díjmentesen beszélhetnek.

Az utlevelek díja ezentúl 25 lei. A kérelemhez, melyre 1 lei okmánybélyeg és 25 bani segélybélyeg ragasztandó, erkölcsi és illetőségi bizonyítvány mellékelendő. Az utleveleket minden esetben, tehát Magyarországra is, a prefecturán állítják ki.

Kiadó: a Könyvnyomda R.-t. Odorheiu (Székelyudvarhely)
Cenzurat: G. T. Síra.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesületől.
7-1921. sz.

Meghívó.

Az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 25 én d. e. 10 órakor, az Udvarhelymegyei Takarékpénztár helyiségében tartandó közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
 2. Az 1921-ik évi munkaterv, kapcsolatban az 1921-ik év költségvetési előirányzat.
 3. 19 választmányi tag és 3 számvizsgáló választása.
 4. Alapszabályszerű időben beadott indítványok tárgyalása.
- A közgyűlés előtt 9 órakor tartandó választmányi ülésen, a sürgősebb folyó ügyek és a közgyűlés tárgysorozatára vonatkozó javaslatok tárgyalatnak.

Odorheiu, 1921. január hó 15.

Ugron Ákos,
g. e. elnök.

Hlathy Miklós,
g. e. titkár.

Reg. Romaniei. Com. de jud. al negust spec.
No. 153/2. 1920.

Ítélet a törvény nevében!

Az árd. bír. bizottság vétkesnek mondja ki Káll Mihály 33 éves mészáros, parajdi lakost a 673-1919. Dec. Leg. 3. és 20. act. és prf. 3. sz. rend. útk. árd. kihágásban, mit az által követett el, hogy a sertéshus és szalonna árát a megengedettnél magasabban árusította és ezért a fenti Dec. L. act. alapján 1000, azaz Egyezer lei pénzbüntetésre ítéli, mely pénzbüntetést 5 nap alatt a parajdi járási főszolgabíró kezéhez tartozik lefizetni. Kötelezi panaszoltat, hogy ezen ítéletet jogerőre emelkedés után az Odorheiu megjelenő „Székely Közélet” című lap legközelebbi számában egyszer saját költségén egész terjedelmében közzé tétesse.

Indokok.

A panaszjegyzőkönyv adatai, a panaszlott részbeni beismerésével igazolva van, hogy 1920. okt. 15-én egy sertés husát és szalonnáját együttesen 20 leiben árusította különként.

Mint ahogy pedig ez időben ugy a hus, mint a szalonna kilója alacsonyabb árban volt maximumra, a rendelkezés részben irt kihágást elkövette a panaszlott és ezért büntetni kellett.

Súlyosító körülményként tudta be a bizottság azt, hogy többeket károsított meg ennek a legfontosabb közszükségleti cikknek magas árban való árusításával.

Egyhíto körülményként vette beismerését és büntetlen előéletét.

Dr. Kálmán József s. k., elnök, Crăciun Nicolae s. k., Forró Géza s. k., biz. tag és Bartha Jolán s. k., jegyző.

1920. dec. 3.

hitelül Nagy, s. hiv. tisztv.

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részv.-t. SZÉKELYUDVARHELYT.

Fiókintézetek: Sz.-kereszturt, és Oklándon

Elfogad külföldi talványokat
(csekkeket) kifizetésre.

Vásárol idegen pénzemeket.

Előnyösen kamatoztat betéteket.

Az odorheii törvényszék.

C. 1014/2-1920.

Hirdetmény.

Az odorheii törvényszék közhírré teszi, hogy Fülöp Sándor (Danié), Fülöp Amália, Fülöp Lina alsósófalvi lakosok részéről az 1911. I. t.-c. 748. § a alapján előterjesztett kérelem folytán az orosz fogságban, Oroszország Charkov nevű városában 1917. évi június hó elején fürdés közben állítólag megfulladt Fülöp Miklós (Danié) volt alsósófalvi lakos elhalálása tényének megállapítása iránt az eljárást a mai napon megindította és az állítólag elhalt részére ügygondnokul dr. Jodál Gábor ügyvéd, odorheii lakost rendelte ki.

Felhívja a törvényszék Fülöp Miklóst (Danié) és mindazokat, akiknek az ő életbenlétéről tudomásuk van, hogy a bíróságot, vagy az ügygondnokot a Fülöp Miklós (Danié) életben létéről értesítsék, egyszersmind közöljék azokat az adatokat, amelyekből az ő életbenléte megállapítható, mert ellenkező esetben a bíróság a jelen hirdetménynek a „Gazeta Oficială”-ban történt harmadszori beiktatását követő naptól számított 3 hó letelte után, a nevezett elhalálásának tényét a bizonyítás eredményéhez képest meg fogja állapítani.

Odorheiu, 1920. december 29 én.

Dr. Glosz Miksa s. k.,
tszéki bíró.

A kiadmány hitelül Nagy, s. hiv. tisztviselő.

Cukrászda megnyitás!

A t. közönség szives tudomására hozom, hogy a Barkóczy-féle vendéglő utca felőli helyiségében

Cukrászdámat

a Zárug Antalné vezetése alatt megnyitottam. Tekintettel arra, hogy városunkban sem tejszernak, sem kizárólag cukrászda jellegű üzlet nincs, az a célom, hogy cukrászdám szolid és családi jellegével a tanuló ifjúságnak és a közönség ama részének az igényeit is kielégítsem, akik a kávéházi kiszolgálást nem akarják igénybe venni. - Szives pártfogást kér

SZILÁGYI.

Egy 4 HP. benzinmotor

(Reform állórendszerű), cséplővel együtt, eladó.
Cím: Farkaslaki gőzmalom.

Legjobb minőségű
elegáns és jutányos
a Turulcipő

Székelyudvarhelyi főkezesítő:

RITTER LIPÓT
Kossuth-utca 9. szám.

Eladók: selyem-szalon, hálé, ebédlő-
butorok, antik-szekrények,
kártya- és más asztalok, szé-
kek, varrógép stb. Megtekintetők Str. Principesa
Elisabeta (Bethlen-utca) 51. szám.

Fuvarozás.

Személy- és áru fuvarozást — vidékre
is — vállalok. DEBICZKY BÉLA
Str. Reg. Carol (Orbán Balázs-u.) 47.

Legszebb, legjobb, legolcsóbb

tetőcserepet

készít

Dr. HINLÉDER F. ÁKOS

CEMENTCSERÉPGYÁRA
ODORHEIU

Székelyudvarhely — Bethlenfalva

20 évi jótállás!

...műterme

(Vits-ház.)

fájdalom nélkül fogso-
... aranykoronát, fogtö-
... hidákat. Foghuzás
... el. :: Már azért
... a t. közönség
... technikai munkák
... jobb anyagokból.

IZSÁK FERENCZ — brassói — táncakadémiája

1921 január 24-től kezdődőleg
egy hat hétre terjedő modern

TÁNCZTANFOLYAMOT

rendez Székely Árpád táncztanár vezetésével,

ahol a szokásos táncokon kívül a táncművészet
legutolsó ujdonságai, u. m.: Steppes, Fox-Trott,
Valse-Francais, Tangó 1921. stb. lesznek tanítva.

Különórák úgy egyeseknek, mint zárt társaságoknak minden
időben, valamint külön gyermekcsoport.

Belratkozni lehet naponta a Könyvnyomda R.-t. papírkereskedésében